

ח' כסלו ה'תשע"ט 16.11.18

מגזין מס' 502

ערב שבת פרשת ויצא

קשר-שבועי מאת הרב יאיר כלב

החייב כספך

לעורר את ה'משה' שבי

תמליל בעיבוד קל מתוך שיעורי הרב כלב

תכונות נפשו החיונית של האדם – אנוכיותו המרוכזת בעצמה ונטייתו הטבעית להתפעל מדחפים סותרים – הופכות את תודעתנו הגלויה ל'רשות הרבים' של רצונות – ג'ונגל פראי שרוחשות בו תערובות טוב ורע, אמת ושקר. ישותנו האנוכית נמשכת בטבעה לריבוי עצום של דברים, גם כשמנוגדים הם זה לזה בתכלית: 'בא לי' דבר אחד ו'בא לי' דבר אחר, וכל 'בא לי' תובע לעצמו בתוקף רב את מלוא תשומת לבי.

ונמצא, אשר קודם שעומד האדם על דעתו, הרי כל מציאות חייו הטבעית, רווית הסכסוכים הפנימיים, אינה אלא תוהו ובוהו של רצונות וענינים – שאיפות, דאגות, תשוקות, פחדים וכו'... אמנם, כשניעור האדם מתרדמתו הרוחנית למאוס בחייו נעדרי הנוכחות האלוקית, אט אט מתחילה לבצבץ ולהיחשף תוכיותו – 'רשות היחיד' שבו – הוא הרצון הפנימי נטול הפניות שמצד נקודת עצם הנשמה, הרצון לשרת את האמת בגלל שהיא אמת.

וזהו שאמרו חז"ל "אין דבר העומד בפני הרצון". כשיש לי רצון אחד ממוקד בדבר אחד, במילא מתיישרת לפני דרכי. כי הזוכה לצאת ולו במעט מ'רשות הרבים', ניטלים אצלו תוקפן של המניעות, מוסרים המחסומים ומותרות התסבוכות. באשר כל אלה אינם נובעים אלא מפיזורי נפש ואיבודי אנרגיה שמצד ריבוי הרצונות.

וכנתינת הכח שבפתגם 'מי שלא עוזר לעצמו – לא ניתן לעזור לו'. כלומר, על האדם להשתדל לעמוד על דעתו – לעורר את ה'משה' שבתוכו, הוא המושיע הפרטי שבכל אחד ואחד. כמבואר בפנימיות התורה אשר זוהי בחינת ה'דעת' שבנפש שענינה הבחנה בין עיקר לטפל, וכמאמר "אם דעת אין – הבחנה מנין". ובעבודת האדם: הוא הכלל הגדול אשר על האדם לתקוע את ה'דעת' בעיקר ולהסיחה מן הטפל!

לוח שיסורים

"לא רק קביעות בזמן אלא גם קביעות בנפש..." (אדמו"ר הזקן) - היינו שיש לקבוע עתים ללימוד התורה, ליצור 'דופק לימודי' קבוע, ביום ובשעה, עד אשר יגלה האדם כי, לאמיתו של דבר, התורה היא לחם חוקו ומזון הנפש...

בימים האלה מקיים הרב כלב שיעור שבועי קבוע מידי יום חמישי בשעה 21:30 במושב חמד שבמרכז הארץ. השיעור משודר בזמן אמת בשידור חי באינטרנט, באתרנו: www.tanyaor.com.

הכניסה לישוב חמד בכביש (מס' 412) המוביל מבית דגן לאור יהודה, בכניסה למושב נוסעים ישר עד הכיכר, בכיכר שמאלה לרח' הזית - לקראת סוף הרחוב, לפני הכיכר הבאה - הזית 83 מצד שמאל. חניה בשפע מאחורי בית הכנסת שבהמשך שביל הכניסה לחצר. התכנסות כיבוד ושתייה קלה מ-20:45. לפרטים נוספים: שי גרציק 052-4-446-144.

לחיות עם הזמן... (אדמו"ר הזקן) – היינו שבכל זמן זמן מתרחשת פתיחת שער רוחני, דרכו יורדים לעולם הזה אור ושפע מיוחדים, אשר יש להכין כלים כדי לקלוט 'גשמי ברכה' אלה ולתרגמם למעשים עד אשר תואר, באופן ממשי, סביבתנו המיידית בגוון המסוים של נתינת הכח הטמונה באותו זמן.

ט' כסלו – יום הולדת ויום הסתלקות אדמו"ר האמצעי י' כסלו – יום גאולתו מן המאסר

שלהם הועלו בדרך כלל על הכתב על ידי ה'חוזרים' (חסידים בעלי זיכרון מופלא החוזרים על דברי הרבי שנאמרו על ידו בעל פה, ומעלים אותם לאחר מכן על הכתב ב'הנחות השומעים').

בעקבות הלשנות שקריות חוזרות ונשנות מצד מתנגדי שיטת החסידות, נאסר הרבי באסרו חג סוכות ושוחרר ביום י' כסלו תקפ"ו (1825). יום שחרורו מן המאסר, הנקרא 'חג הגאולה' של האדמו"ר האמצעי, מצויין מדי שנה בשנה בלימוד תורתו ובהתוועדויות חסידיות ברחבי העולם.

ב-ט' כסלו שנת ה'תקפ"ח הסתלק אדמו"ר האמצעי ביום בו נולד, והוא בן חמישים וארבע שנים בלבד. מעלה מיוחדת ונדירה נודעת לענין הלידה וההסתלקות החלים באותו יום (וכדוגמת משה רבנו שנולד ונסתלק בז' באדר).

אדמו"ר האמצעי, רבי דובער מליובאוויטש, בנו של אדמו"ר הזקן בעל התניא, נולד בט' כסלו ה'תקל"ד (1773). לאחר הסתלקות אביו מילא מקומו בהנהגת חסידות חב"ד. דרכו בהפצת המעיינות מאופיינת בסגנון ייחודי: בעוד מאמרי החסידות של רבנו הזקן הינם בדרך כלל קצרים, תמציתיים ומרוכזים – כמשל מי המעיין הנובעין טיפין טיפין (בחינת ה'חכמה' של חסידות חב"ד), הרי מאמרי בנו אדמו"ר האמצעי המצטיינים באריכות ההסבר והביאור ומשובצים בהרחבה ובעמקות, בריבוי דוגמאות ומשלים – כדוגמת אורך, רוחב ועומק זרימת מימי הנהר המרובים (בחינת ה'בינה' של חסידות חב"ד). ענין ייחודי נוסף אצל אדמו"ר האמצעי היא העובדה שכתב בעצמו את רוב מאמריו וספריו, בשונה משאר אדמו"רי חב"ד שרוב שיחותיהם ומאמרי החסידות

דור דור ודורשיו

נקודות בעיבוד קל מתוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

בשנת תרנ"ז (1896), אמר אביו, אדמו"ר הרש"ב, שהתוועדות ולימוד תורתו של בעל ההילולא היא בחינת 'פדיון נפש' שנותנים לבעל ההילולא. נקל לשער שאילו היתה האפשרות להכנס עתה אל אדמו"ר האמצעי וליתן לו פדיון, היה בוודאי כל אחד ממהר להכנס וליתן פדיון. אמנם, על פי האמור, אכן קיימת האפשרות גם עתה ליתן פדיון לאדמו"ר האמצעי

התקשרות לאדמו"ר האמצעי – גם בימינו

ט' כסלו הוא יום ההולדת ויום ההילולא של אדמו"ר האמצעי (הנשיא השני לחסידות חב"ד, בנו של אדמו"ר הזקן בעל התניא). כשמלאו לו חמישים וארבע שנים נסתלק, ביום בו נולד.

באחד ממכתביו מבאר הרבי הריי"צ גודל הענין של יום הילולת (הסתלקות) הצדיק, ומספר כי ביום ט' כסלו

התוועדות ולימוד תורתו), יש להוסיף, שנתנית פדיון היא לא רק בנוגע לענינים רוחניים, אלא גם בנוגע לענינים גשמיים. אף על פי שבספר התניא שולל רבנו הזקן את ההנהגה "לשאול בעצה גשמית כדת מה לעשות בעניני העולם הגשמי", משום שענין זה שייך רק "לנביאים ממש", הרי, חסידים לא התפעלו מזה... והמשיכו לשאול גם בנוגע לענינים גשמיים, וכך נהגו גם חסידים גדולים ביותר.

ולהוסיף, שלאחרי שיודעים מה שכתב רבינו הזקן שמענה על ענינים גשמיים שייך "לנביאים ממש", אזי יודעים שהמענה של הרבי בנוגע לענינים גשמיים מעיד על היותו "נביא ממש"!

חסידים אינם מתייראים. אם יש צורך שהרבי יהיה נביא, הרי הוא נביא. העיקר, שיתן מענה על הענינים שחסידים שואלים ומבקשים ממנו.

במאור אין צמצום והגבלה

ובנוגע לעניננו: כיון שנערכה התוועדות בקשר ליום ההילולא, ובה ניגנו גם ניגון המיוחס לחסידי אדמו"ר האמצעי, וכל אחד קיבל על עצמו ללמוד ענין בא' מספריו של אדמו"ר האמצעי - הרי זו נתנית פדיון שהרבי יעזור לא רק ברוחניות, אלא גם בגשמיות.

ואף על פי שעכשיו הרבי הוא באופן של הבדלה מהעולם, מכל מקום [מכיון שבפירוש נאמר בזהר הקדוש דצדיקייא מגינין על עלמא, ובמיתתהון יתיר מבחייהון. ואלמלא צלותא דצדיקייא בהוא עלמא, לא אתקיים עלמא רגעא חדא (הצדיקים מגינים על העולם, ובמיתתם יותר מבחייהם. ואלמלא תפילת הצדיקים בעולם ההוא - עולם הבא - לא היה מתקיים העולם הזה רגע אחד). תניא אגרת הקודש סימן כ"ז], הרי ישפיע גם גשמיות, ויתן כח לעשות מהגשמיות "בית אלוקים", בבחינת "והאבן הזאת אשר שמתני מצבה יהיה בית אלוקים".

- על ידי השתתפות בהתוועדות (התכנסות החסידים למפגש שבת אחים גם יחד, במהלכו מושמעים ע"י ראשי המדברים דברי התעוררות וחיזוק, ובין לבין פוצחים הנוכחים בניגוני נשמה חסידיים) וכן על ידי לימוד תורתו של בעל ההילולא. יש להוסיף ולהבהיר שענין זה אינו עומד בסתירה להתקשרות לנשיא הדור - שכן אין לנו אלא נשיא דורנו - מכיון שההתקשרות היא לאדמו"ר האמצעי כפי שהוא כלול בנשיא הדור [שנשיא הדור הינו ממלא מקום כל קודמיו (היינו שממלא בשלימות את כל מקומם) המשרתים כל ימיהם ענין אחד - שליחותם לשמש בחינת 'ממוצע מחבר' עבור כלל נשמות ישראל שבדור לשורשם ומקורם].

במחיצת הרבי אין דאגות

בין הניגונים המיוחסים לחסידי אדמו"ר האמצעי ישנו הניגון "ניע זשוריצי כלאפצי" (ניגון שתוכנו הוא כי אין לדאוג כי אם להתקשר אל הרבי). ומבאר כ"ק אדמו"ר הרש"ב, שאצל חסידי אדמו"ר האמצעי הדאגה היחידה היתה כיצד לבוא עד ל'בית המרזח', וכאשר באים לשם אזי לא חסר מאומה...

ותוכן הענין: כאשר נמצאים בנסיעה בדרך, נכנסים ל'בתי מרזח' שנמצאים באמצע הדרך, שם יכולים לנוח, להתפלל וללמוד השיעורים במנוחת הדעת.

והנמשל בזה - הנסיעה בדרך הוא זמן הגלות, "מפני חטאינו גלינו מארצנו", שכל בני ישראל בכל העולם הם בגלות, בדרך. ובאמצע הדרך ישנם 'בתי מרזח' - שהם המקומות של הרביים.

וממילא, צריכים להשתדל למעט ככל האפשרי בשהות בדרך, ולהימצא יותר ב'בית המרזח', במקומו של הרבי, מתוך ידיעה ששם לא חסר מאומה.

נביא ממש

בהמשך לאמור (בענין נתנית הפדיון לרבי על ידי

ענין זה שייך במיוחד אודות חתנים וכלות שעומדים להקים בית בישראל - שיש להם נתינת כח מיוחדת מהרבי (כתוצאה מהפדיון הנ"ל) שביתם יהיה "בית אלוקים", בית יהודי, בית חם ובית מואר. בית יהודי צריך להיות גם בית חם (שהרי יכול להיות בית יהודי שהוא בית קר, כשם שיכול להיות יהודי שהוא קר), וצריך להיות גם בית מואר, בית שמאיר את הסביבה כולה. והכח לזה - על ידי (לימוד) פנימיות התורה היא המאור שבתורה. כמבואר ב'תורה אור' (ספר ליקוט מאמרי החסידות של אדמו"ר הזקן לפרשות השבוע שבספרים 'בראשית' 'שמות' ולמועדי השנה שחלים במהלך קריאתן) שהצמצום הוא רק באור, אבל במאור

לא שייך צמצום. ומזה מובן גם בנוגע למאור שבתורה, פנימיות התורה - שלא שייך בה הגבלות, ועל ידה יכולים להאיר את הסביבה כולה, אשר זהו הענין של "פוצו מעינותיך חוצה". וענין זה שייך במיוחד לבעל ההילולא, אדמו"ר האמצעי - כידוע שעוד בחיי אביו התחיל לומר חסידות בסגנון שלו, באריכות הביאור וכו', וכשסיפרו על כך לרבנו הזקן, אמר: **דור דור ודורשיו**, הוא (אדמו"ר האמצעי) צריך לומר חסידות באופן כזה, ועל ידו יתקיים היעוד "פוצו מעינותיך חוצה".

(על פי שיחת פרשת ויצא תשי"א)

The screenshot displays the Tanya website interface. At the top, there is a navigation menu with links for 'בית', 'חדושים', 'תורה', 'אודות', 'תעודה', 'דואר', 'אודות', 'שירות', 'הצטרפות', 'עזרה'. The main header features a video player with the title 'הרב אירי כלב - ספר התניא בוו...' and a play button. Below the video player, there is a grid of video thumbnails, each with a title and view count. For example, one thumbnail is titled 'אבות המצרים - חלק 3' with 3,276 views. The right sidebar contains a calendar for the month of Tammuz 5778, a section for 'אנחנו בסיני' with a list of names, and a 'הצטרפות' section. At the bottom, there are more video thumbnails and a QR code.

התחדשנו!

בוטאו לבקר

באתר המשודרג

www.tanyaor.com

A QR code is positioned in the bottom left corner of the text area.

הסיפור השבועי

תפילות לילות

יום אחד הצהיר הרופא בהתרגשות: "הנפיחות נעלמה!". הוא הוסיף: "ראו, אינני אדם דתי, אך קרה לכם נס. לכו לכותל המערבי, להודות לאלוקים".

בשבת פרשת תצוה, בשבע וחצי בבוקר, נולדה תינוקת בריאה ושלימה, ובשעה תשע כבר ניתן לה השם תהילה חיה. בשוך ההתרגשות הראשונית אמר הרב אייל לאשתו: "עלינו להודיע לרבי רפאל!".

שמחתו של הרב היתה גדולה, כאילו זו נכדתו. "מזל טוב!", בירך בחום, וביקש לדעת את שמה. "תהילה חיה", השיב האב הנרגש.

פתאום הרצינו פניו של רבי רפאל. הוא חזר על השם כמה פעמים, מלמל בלחש פסוקים וקטעי הברות, ואז אמר: "תהילה חיה בת מיכל, יהי רצון שתהיה בריאה, חזקה ושמחה, ותרוא ממנה תמיד רוב נחת". בטרם נפרדו הביט היישר בעיניו של הרב אייל וביקש: "אנא, בוא לבשר לי בשורות טובות. לא לשכוח, בבקשה!".

מהורהר ומוטרד שב הרב אייל למחלקת היולדות. בבוא יום השחרור, כשבא לאסוף את רעייתו ובתם לביתם, מצא את אשתו בוכייה. "היא לא אכלה כל הלילה", אמרה בדאגה. "בבוקר פלטה משהו לא ברור. לקחו אותה לבדיקות. לא משחררים אותה".

עודם מדברים ומשלחת רופאים באה לקראתם. "איננו יודעים מה מצבה", אמרו בפנים חתומות. "עלינו לבדוק אותה, אך לפני כן עליה להיות בצום ממושך".

בבת אחת צנחו ההורים המאושרים אל תהומות החרדה. דברי הרופאים ריחפו סביב אוזניהם. ניתוח, טיפול תרופתי, המתנה של שלושה חודשים...

הגיע מועד הניתוח, והוא עבר בהצלחה. מיום ליום השתפר מצב התינוקת. יום אחד יצא הרב אייל לגינה, להתאוורר מעט. אוזניו קלטו שברי מילים: "ההלוויה

בני הזוג ישבו דרוכים. דברי הרופא חמור הסבר נחתו עליהם כרעם ביום בהיר. "בבדיקה רואים נפיחות חריגה בראשו של העובר", אמר. "הדבר מעיד בסבירות כמעט מוחלטת על פגם גנטי חמור"...

זה היה בשנת תשס"א. הרב אייל ומיכל ורד היו אז זוג צעיר, שציפה לילד הראשון. הם חזרו הביתה המומים ושוברים. רק שם הניחו לכאב להתפרץ. ואז גמלה בלב האשה החלטה שלא לוותר. הלוא הרופא עצמו אמר שיש אחוזי הסתברות מעטים כי התינוק יוולד בריא. היא נאחזה בסיכויים הקלושים האלה כטובע הנאחז בקש.

יום אחד חלק הרב אייל את מצוקתו עם חבר קרוב. "אולי תלך לבקש ברכה מרבי רפאל לוי, בנו של רבי אריה לוי המפורסם?", הציע החבר. כבר באותו יום פקדו הרב אייל ורעייתו את מעונו של רבי רפאל, בישיבת 'בית אריה' שבשכונת נחלאות הירושלמית.

מראהו של הרב הרגיע את נפשם המעונה. פניו המאירות, המעוטרות זקן עבות, חייכו אליהם. הם שפכו לפניו את לבם. "ישועת ה' כהרף עין!", פתח בדברי חיזוק. "אתם תתפללו ואני אתפלל, ובעזרת ה' תבואו לבשר לי בשורות טובות".

בטרם יצאו שב הרב לוי על בקשתו: "אני מבקש מאוד, לא לשכוח לבוא לבשר לי בשורות טובות!". השניים הרגישו הקלה. דברי רבי רפאל נסכו בהם רוגע וביטחון.

השבועות נקפו. באחת הבדיקות מלמל הרופא: "משהו לא מסתדר". בני הזוג נדרכו. הם חששו מהחמרת המצב. "דוקא יש ירידה מסוימת בנפיחות", אמר הרופא, "אך ייתכן שהסריקה לא היתה מדויקת".

זיק התקווה התחזק בלב השניים. בכל בדיקה נוספת התברר שהנפיחות מצטמצמת עוד. ועדיין הרופא התייחס לשינוי המגמה בחשדנות.

לפנות בוקר, נהג רבי רפאל להשכים ולבוא לבית הכנסת. הוא היה נועל את עצמו מבפנים. איש לא ידע מה הוא עושה שם.

"יום אחד גברה סקרנותי והסתרתני בחדר פנימי. ראיתי את רבי רפאל פושט את מעילו, נוטל מטאטא ומכבד את רצפת בית הכנסת. אחר כך פנה לארון הספרים ועמל לתקן סידורים וחומשים בלויים.

"לאחר כשעה לבש את מעילו, הוציא מכיסו ערימת פתקים, התייצב מול ארון הקודש והתחנן בדמעות, כמו ילד הבוכה לאביו, על כל שם ושם. אחר כך התחיל לספר על בשורות טובות שקיבל, וארשת פניו השתנתה באחת, מכאב וצער - לשמחה גדולה!"

הקשיש סיים את סיפורו, נפרד מהרב אייל המשתומם, ונעלם בין הסמטאות.

(על-פי 'בדרך סיפרתי מעשה', מאת הרב אייל ורד)

(מתוך העלון השבועי **שיחת השבוע**)

היום... נפטר פתאום... אני מרגישה יתומה בלי רבי רפאל".

המילים הכו במוחו כמכת ברק. "סליחה שאני מתערב", שאל, "במי מדובר?"

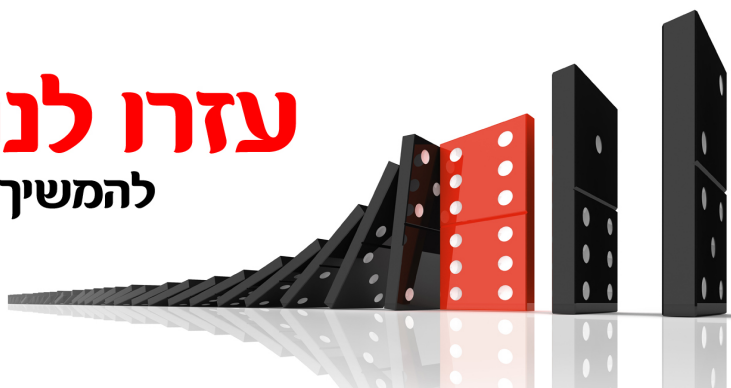
"רבי רפאל לויין. נפטר פתאום היום. הכרת אותו?", שאלה האשה.

הרב אייל כבר לא השיב. הבשורה המרה טלטלה אותו. הוא נזכר בבקשתו של רבי רפאל לעדכנו בבשורות הטובות, והתמלא צער עמוק על שהחמיץ את השעה. למחרת בבוקר מיהר לעבר בית האבלים. מנחמים רבים גדשו את הבית.

הרב אייל המתין לשעת הכושר, ואז חלק את סיפורו. "באתי לבקש מרבי רפאל מחילה על שלא הזדרזתי לבשר לו את הבשורה הטובה", אמר בקול חנוק.

כשפנה לצאת מהבית, התלווה אליו יהודי קשיש. "טוב עשית, בחור", אמר לו. "דע לך, בכל לילה, בשעה שלוש

עזרו לנו,
להמשיך בעשייה!

טל' 052-5675770

עמותת "תניא - מודעות עצמית ביהדות" צריכה את העזרה שלך!

"זאת התורה אדם" (במדבר יט' ד)

כשם שבאדם ישנם גוף ונשמה, כך גם בתורת ישראל ישנם גוף התורה (פשט הכתוב- 'נגלה') ונשמת התורה (פנימיותה, סודותיה ורזיה- 'נסתר'). במדור זה מובא פרוט נושאי הפרשה על פי 'נגלה', ובמדור שלאחריו יובא ביאורה של נקודה או של מספר נקודות מן הפרשה על פי פנימיות התורה.

נקודות עיקריות בפרשת ויצא

רחל עומדת להגיע אל הבאר להשקות את צאן אביה.

לפליאת יעקב מדוע רובצים העדרים בסביבת הבאר בעוד היום גדול, מסבירים הרועים כי ממתנינים הם לבוא עדרים נוספים כדי שכל הרועים יחדיו יגללו בכוחות משותפים את האבן הגדולה המונחת על פי הבאר.

בעוד הם מדברים, מגיעה רחל עם צאן אביה אל המקום. למראה רחל, ניגש יעקב אל הבאר ומגולל לבדו מעל פיה את האבן הגדולה ומשקה את צאן דודו. לאחר מכן מספר הוא לרחל בהתרגשות גדולה כי בת דודו היא ונושק לה בדמעות.

כשנודע לרחל כי האיש אינו אלא בנה של דודתה רבקה, ממהרת היא לביתה לבשר לאביה על דבר בואו של בן משפחתם. כשמוע לבן אודות האורח, מיד ממהר הוא לרוץ לקראתו. הוא מחבק את יעקב ומנשקו ומזמינו בחום להתארח בביתם. עם הכנסם לבית לבן מספר יעקב למארחו כי בורח הוא מפני עשו אחיו וכי בהיותו בדרך נטלו ממונו ממנו.

נישואי יעקב ללאה ולרחל

יעקב מתיישב בבית לבן ורועה את עדרי צאן דודו. לאחר חודש ימים מציע לבן ליעקב תשלום בשכר עבודתו. יעקב משיב כי אינו מעונין בתשלום כספי ובאהבתו לרחל מבקש הוא את ידה בשכר שבע שנות עבודה בעבורה. לבן מצדו מסכים באומרו כי ראוי בעיניו להשיאה לו מלאיש אחר. כמוסכם ביניהם, בתום שבע שנות עבודה עורך לבן משתה חתונה לכל אנשי המקום. אלא שבאותו לילה מערים הוא על יעקב ונותן לו את

סולם יעקב בבית אל

בעצת אמו ובברכת אביו יוצא יעקב בן ה-63 את באר שבע בדרכו אל משפחת לבן שבחרן. בהיותו בדרך מקצר הקב"ה את היום כדי לאלצו לחנות במקום מסויים בו יעשה את הלילה. בשנתו בלילה ההוא רואה יעקב בחלומו "סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, והנה מלאכי אלוקים עולים ויורדים בו. והנה ה' ניצב עליו, ויאמר: אני ה' אלוקי אברהם אביך ואלוקי יצחק, הארץ אשר אתה שוכב עליה, לך אתננה ולזרעך". אלוקים מברכו כי זרעו שלא יספר מרוב יירש את ארץ ישראל וכן מבטיחו כי ישמרהו בכל אשר יפנה.

יעקב מקיץ משנתו כולו נפעם על שזכה לישון במקום קדוש שאינו אלא "שער השמים". הוא נוטל את האבן עליה הניח בלילה את ראשו, מעמידה כמצבה ויוצק עליה שמן. בהכרת תודה על השפע ונתינת הכח האלוקיים שהורעפו עליו, נודר הוא כי כאשר, כהבטחת ה', ישוב בשלום אל בית אביו, יתן מעשר מרכושו ויבנה בית לה' על המצבה שהעמיד. למקום הוא קורא 'בית אל'.

פגישת יעקב ורחל

לאחר 14 שנות לימוד תורה בישיבת עבר (נינו של שם בן נח), מגיע יעקב אל פאתי חרן. שם הוא פוגש קבוצת רועי צאן היושבים בצהרי היום עם עדריהם סביב באר המים.

לשאלתו, מספרים לו הרועים כי מוצאם מחרן וכי מכירים הם את משפחת לבן. הוא דורש בשלום דודו והללו משיבים כי שלומו טוב, ומוסיפים כי הנה גם בתו

לאה בתו הגדולה. גם את זילפה שיפחתו נותן הוא ללאה לשפחה.

עם בקר, כשמגלה יעקב את התרמית, פונה הוא ללבן ודורש הסבר. הלה מצטדק באומרו כי אין מנהג המקום להשיא את הבת הצעירה לפני הבכירה. אמנם, ממשיך הוא, בעבור עוד שבע שנות עבודה אחרות שתעבוד עמדי תקבל גם את רחל.

יעקב מתרצה לתנאי החדש ולבן נותן לו גם את בתו רחל לאשה ואת שיפחתו בלהה לה לשפחה. "ויהאב יעקב את רחל מלאה".

לנוכח צערה על שאינה אהובה כאחותה רחל, מזכה ה' את לאה בפרי בטן והיא יולדת לו ארבעה בנים: **ראובן, שמעון, לוי ויהודה.**

מערכת יחסים מורכבת

רחל העקרה מקנאה באחותה על שזכתה ללדת. היא קצה בחייה ומפנה צערה ותסכולה כלפי בעלה. יעקב גוער בה באומרו שאין הדבר בידו כי אם בידי שמים בלבד. רחל מציעה כי יקח יעקב את שפחתה בלהה לו לאשה, על מנת שתלד לו ותיבנה גם היא בעקבותיה (כדוגמת שרה שהרתה לאברהם לאחר שנתנה את שפחתה הגר לו לאשה). שני בנים יולדת בלהה ליעקב: **דן ונפתלי.**

לאה, שבינתיים פסקה מלדת, הולכת גם היא בדרך אחותה ומוסרת את שפחתה זילפה ליעקב לאשה. זילפה יולדת לו שני בנים: **גד ואשר.**

עתה מספרת התורה אודות ראובן, בנם הבכור של יעקב ולאה, שחוזר מקציר השדה ובאמתחתו דודאים (יסמין) שהביא לאמו. רחל מתאוה לדודאים ומבקשת מלאה כי תיתן לה מן הדודאים. לאה מתרעמת: 'לא די שלקחת את בעלי וגם את דודאי בני תרצי?!...'

רחל מציעה כי תמורתם יהיה יעקב עם לאה הערב תחתיה.

ושוב נפקדת לאה ויולדת ליעקב בזה אחר זה שני בנים ובת אחת: **יששכר, זבולון ודינה.**

ה' שומע לתפילותיה ותחנוניה של רחל מרת הנפש והיא נפקדת ויולדת ליעקב את **יוסף.**

יעקב מתעשר בבית לבן

לאחר לידת יוסף מחליט יעקב כי הגיע העת לשוב אל בית אביו. לאחר 14 שנות שהות בחרן מודיע הוא ללבן על כוונתו. אלא שלבן יודע היטב כי הברכה השורה בביתו אינה אלא בזכות יעקב. הוא מבקשו כי יתעכב אצלו פרק זמן נוסף ואף מציע לשלם לו על כך.

יעקב נענה להפצרות לבן, ומציע כי באשר חפץ הוא ליהנות רק מברכת ה', הרי שמעתה יופרשו מצאן לבן בעבורו כל הבהמות שתיוולדנה בעלות טלאי בצמרן או עם נקודות חומות לעורן. לבן בז בלבו להצעת יעקב המשונה ומסכים לתנאו.

התורה מתארת את הפעולות המופלאות שנוקט בהן יעקב, ובאורח פלא, שלמעלה מדרך הטבע, מתמלא צאן לבן בכבשים ועיזים שעליהן טלאי או נקודות חומות. לבן מתפתל שוב ושוב ומשנה את ההסכמים פעם אחר פעם, אך ללא הועיל. ברכת ה' מלווה את יעקב והוא הופך עשיר מופלג ובעל נכסים רבים.

קנאה וצרות עין

שש שנים נוספות חולפות. יעקב מבחין במוחש כיצד גוברת קנאת בני לבן המתלחשים ביניהם אשר כל עושרו הגיע לו על חשבון אביהם. גם פני לבן אינם כתמול שלשום. ה' מתגלה ליעקב ומצווהו לעזוב את המקום ולשוב אל בית אביו לארץ כנען.

מיד קורא הוא לשתי נשותיו, רחל ולאה, וחולק עימהן את תחושותיו הקשות אל מול רמאויות אביהן וקנאתו. בתוך דבריו הוא מוסיף ומספר להן אודות התגלות ה' אליו, המזרזו לחזור לביתו.

רחל ולאה מזדהות ומסכימות עימו באומרן כי גם הן חשות כמוהו ומרגישות כנכריות וזרות בבית אביהן.

הבריחה, המירדף והברית.

יעקב לוקח עמו את נשיו, ילדיו וכל רכושו ויוצא בחשאי מחרן בדרכו חזרה ארצה אל אביו יצחק. קודם צאתם, שעה שלבן הלך לגזוז את צאנו, גונבת רחל את התרפים (עבודה זרה) אשר לאביה כדי למנוע ממנו עבודת אלילים. לאחר שלושה ימים מגלה לבן את דבר העלמות יעקב ומשפחתו ויוצא עם בניו לרדוף אחריהם. במהלך המרדף מתרה ה' בלבן בחלום הלילה לבל ידבר עם יעקב מטוב ועד לרע.

ביום השביעי ליציאת יעקב, נשיו וילדיו מחרן מדביק אותם לבן על הר הגלעד. הוא מטיח ביעקב את טענותיו על שבחר לברוח עם בנותיו ונכדיו מבלי להודיעו ומבלי לאפשר לו להיפרד מהם. בתוך כך טוען לבן כי נגנבו ממנו פסלי אליליו, ובודאי יד יעקב במעל.

יעקב מתרץ את יציאתו החשאית בשל חששו שמא יגזול לבן את בנותיו מעימו. ובאשר לפסלים, מכחיש הוא את כל הענין מכל וכל. הוא מציע ללבן לערוך חיפוש בכליו ומקלל את הגנב כי לא יאריך ימים. יעקב אינו יודע

כי רחל היא שהעלימה את אלילי אביה.

בחיפושיו עובר לבן מאוהל לאוהל ומעלה חרס בידו. גם בחפשו באוהל רחל אין הוא מוצא דבר משום שאין הוא מחפש במקום ישיבתה על מושב כר הגמל תחתיו החביאה את התרפים. רחל מתנצלת בפני אביה על שאין היא קמה לכבודו ממקומה באשר דרך נשים לה ואינה חשה בטוב.

בתום החיפוש המביש, אין יעקב יכול יותר להבליג. הוא מטיח דברים קשים בלבן ומפרט באוזניו את כל מסכת רמאויותיו ונכליו כנגדו, בעוד הוא, יעקב, הביא רק ברכה על ביתו.

סופו של דבר מתיישבים הם לסעודה משותפת וכורתים ביניהם ברית. אחר מקימים הם עדות לבריתם את מצבת גל האבנים הנקראת בלשון לבן 'גל שהדותא' ובלשון יעקב גלעד, אות לזכרון אשר לא יעברו את הגל איש לאזור רעהו, אלא בעניני שלום כמסחר וכדומה.

למחרת נפרד לבן מבנותיו ונכדיו בברכה ושב למקומו. ויעקב הלך לדרכו להמשך מסעו ארצה כנען. בדרכו מתלווים אליו מלאכי אלוקים. למקום מפגשו עם המלאכים הוא קורא בשם 'מחניים'.

חסידות על הפרשה

ויצא

ענין התפלה – בקשת סיוע אלוקי לעמוד בנסיונות

ויפגע במקום (כח,יא)

ויפגע: ...ורבותינו פירשו לשון תפילה (רש"י)

מכיון שננסיונות הנקרים לאדם, כאשר הוא נפגש פנים אל פנים עם עניני העולם, קשים מהנסיונות העומדים לפניו בהיותו בד' אמות של תורה. לכן בטרם יציאתו מעולמה של תורה וכניסתו לעניני העולם, עליו לעורר רחמים על עצמו ולהתפלל לה' שיעזרהו ויסייעהו, שיוכל להחזיק מעמד במערכה הכבדה ובנסיונות שנכוננו לו.

(ליקוטי שיחות כרך א' עמ' 61)

לצאת מהרגילות

וישא יעקב רגליו (כט,א)

"רגליו" מלשון רגילות. יעקב נשא והגביה את הרגילות שלו, מעניני העולם – לענינים רוחניים. זהו שכתוב (ישעיה נח) "אם תשיב משבת רגליך וגו' והאכלתיך נחלת יעקב אביך" – אם תגביה ותתרומם מעל לרגילותך, תזכה לנחלת יעקב, שגם אצלו נאמר "וישא יעקב רגליו"..

(כתר שם טוב' סימן נז עמ' 16)

מקור הביטחון של לאה

נקודות בעיבוד קל מתוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

“עתה יאהבני אישי”

כאשר ילדה לאה את בנה בכורה, קראה לו ראובן, והסבירה את הסיבה לבחירתה בשם הזה: “כי ראה ה' בעוניי, כי עתה יאהבני אישי”. בדרך כלל זה נימוק הגיוני, כי כאשר נולד בן, הדבר גורם בטבעיות רגש של קירוב גדול יותר בין הבעל לאשתו; אולם במקרה של לאה אין הדבר מובן כל כך מאליו.

מעצם התבטאותה “עתה יאהבני אישי” משתמע שעד אז היתה שנואה. כך נאמר במפורש קודם לכן: “וירא ה' כי שנואה לאה”. במצב כזה סביר להניח שגם לידת הבן לא תשנה את רגש השנאה מן הקצה אל הקצה, עד ש“יאהבני אישי”. אולי עכשיו תהיה שנואה פחות, אך מה הביטחון שיתהפך לבו לאהבה אותה, ובמיוחד שגם רחל, אשתו העיקרית של יעקב, עתידה ללדת לו בן?

ראו מה בין בני

יתרה מזו: מניין לה, ללאה, שבנה זה, הבכור, ילך בדרך הישרה והטובה? הלוא עלול לקרות שלא יתנהג כרצונו של יעקב, ודוקא בהיותו הבכור יש חשש של ממש שכך יהיה: בנו הראשון של יצחק (עשיו), ובנו הראשון של אברהם (ישמעאל) לא הלכו בדרך הטובה. אם, חלילה, יצעד הנולד בדרכם, לא יגרום ליעקב לחוש רגש של קירוב לאימו, אלא הוא עלול לעורר בו תחושות הפוכות. על סמך מה קבעה אפוא לאה בוודאות “כי עתה יאהבני אישי”?

על תמיהה זו רש"י עונה בפירושו: “רבותינו פירשו, אמרה: ראו מה בין בני לבן חמי (עשיו) – שמכר את

הבכורה ליעקב, וזה לא מכרה ליוסף”. כלומר, השם ראובן משמעותו גם “ראו בין” – ראו את ההבדל בינו לבין בנו הגדול של יצחק, עשיו.

לא ערער

לאה רמזה כאן, על סמך רוח נבואתה, כי בנה ראובן לא ינהג כעשיו, שמכר את בכורתו, אלא יחוש את ערכה וגודל מעלתה. דבר זה אמור לעורר הערכה מצידו של יעקב, שהבכורה הייתה יקרה וחביבה מאוד בעיניו.

חז"ל מוסיפים ומציינים את מעלתו של ראובן, שאותה צפתה לאה אימו ברוח הקודש שבה: “ולא ערער עליו (על יוסף), ולא עוד שלא ערער עליו, אלא שביקש להוציאו מן הבור”. מעלה זו גדולה אף מן הראשונה: ראובן ידע להעריך את יוקרתה של בכורתו, אולם כאשר לקח ממנו יעקב את הבכורה ונתנה ליוסף, “לא ערער” ראובן, ואף “ביקש להוציאו מן הבור”.

ביטוי של קו העבודה

כל זאת רמזה לאה בשמו של בנה בכורה, ראובן. מזה נבע ביטחונה כי בוודאות “יאהבני אישי”, שכן המעלות המיוחדות הללו של בנה חייבות לעורר את אהבתו של יעקב אבינו.

תכונות אלה של ראובן, הנרמזות בשמו, מאפיינות את כל השבטים. שמותיהם מבטאים את קו עבודתם המיוחד. שמות אלה ניתנו דוקא על ידי האימהות, שכן זה ענינה של האם – כשם שבה מתפתחים כל פרטי איבריו של הוולד, כך היא שמגלה את פרטי תכונותיו ועבודתו.

(מתוך הספר “שולחן שבת”

על פי' ליקוטי שיחות' כרך י')

גם ביו-טיוב ובפייסבוק:
בלוגים מצולמים וניגונים (באיכות HD)

סדר התנ"ך

עודה ראשונה לנפש

תניא
מודעות
עמית
ביהדות

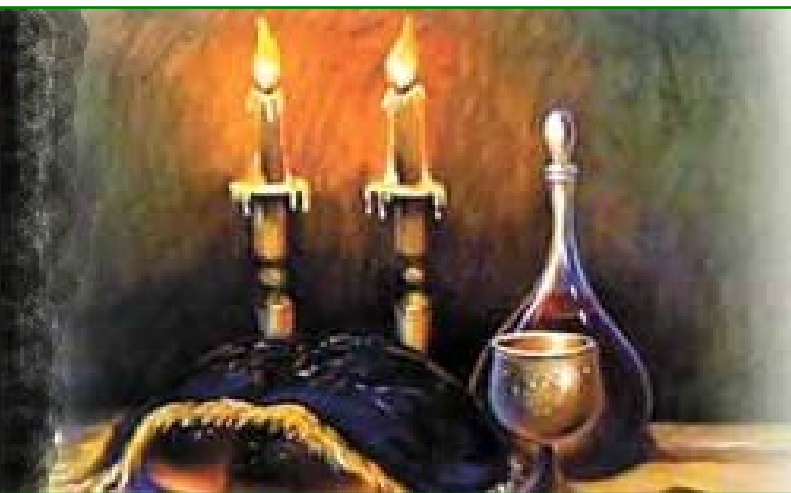
שבת שלום!!!

ליקוט, רעיונות, כתיבה ועימוד: חי דמארי
כתיבה, עריכה, והגהה: הרב יאיר כלב
להערות, הארות, הצעות או תיקונים, אנא כתבו לנו
tanyaor4u@gmail.com

הרבי מליובאוויטש הנהיג ועודד שכל אשה ובת (מגיל רך
ביותר ולפחות מגיל 3) תדלקנה נרות שבת וחג.

צאת השבת	הדלקת נרות	עיר (שעון חורף)
17:18	16:04	י-ם
17:19	16:18	ת"א
17:17	16:08	חיפה
17:21	16:22	ב"ש

נהנתם? העבירו הלאה, לזכות עוד ועוד יהודים בהרחבת המודעות למקורותינו.

נא לשמור על קדושת הגיליון